

Visszajelzés az EKB 2019. évi Éves jelentéséről szóló európai parlamenti állásfoglalás részeként tett észrevételekről

Az EKB 2019. évi Éves jelentését az EKB alelnöke 2020. május 7-én mutatta be az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottságának külön ülésén.¹ Az EKB elnöke 2021. február 8-án részt vett a Parlamentnek az EKB Éves jelentéséről tartott plenáris vitáján.² A következő napon a Parlament elfogadta állásfoglalását (a továbbiakban „az állásfoglalás”) az EKB 2019. évi Éves jelentéséről.³

Az EKB 2020. évi Éves jelentésének az Európai Parlament előtti bemutatása alkalmából az EKB visszajelzést nyújt az Európai Parlament állásfoglalásában foglaltakról.⁴

1

Monetáris politika

Ami az állásfoglalásban az EKB monetáris politikájának mellékhatásaira tett utalásokat illeti, az EKB úgy ítéli meg, hogy intézkedései – a kedvezőtlen mellékhatások csillapítása mellett – rendkívül eredményesen támogatták a gazdaságot és garantálták a középtávú árstabilitást. A meghozott intézkedések szükségesek és arányosak voltak ahhoz, hogy ellensúlyozzák azokat a jelentős kockázatokat, amelyek a továbbra is súlyos pandémiás körülmények jelentettek az árstabilitásra, a monetáris politikai transzmissziós mechanizmusra és az euroövezet gazdasági kilátásaira.⁵ A koronavírus (Covid19)-világjárvány idején hozott intézkedések megfelelőek voltak, mivel hozzájárultak a kedvező finanszírozási feltételekhez, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az euroövezet gazdasága talpra álljon, és az infláció visszatérjen a világjárvány előtti pályára. A nagyfokú bizonytalansággal jellemzett jelenlegi körülmények között a meghozott intézkedések más, alternatív monetáris politikai eszközökhöz képest hatékonyabbnak tekinthetők a szükséges laza monetáris politika fenntartásában. Az EKB továbbá úgy ítéli meg, hogy a kiegészítő intézkedéseknek az árstabilitási megbízatása teljesítésére gyakorolt kedvező hatása egyértelműen lényegesebb a más gazdaságpolitikai területeken esetleg jelentkező negatív hatásoknál. A világjárvány alatt az EKB a

¹ Lásd az EKB [honlapját](#).

² Lásd az EKB [honlapját](#).

³ Az elfogadott állásfoglalás szövege az Európai Parlament [honlapján](#) olvasható.

⁴ A visszajelzésben nem foglalkozunk azokkal a kérdésekkel, amelyeket az Európai Parlament a bankunióról szóló állásfoglalásában vet fel. Ezekről lásd [az EKB felügyeleti tevékenységről szóló éves jelentését](#). A bankunióval kapcsolatos állásfoglaláshoz kapcsolódó visszajelzést az év későbbi részében tesszük közzé.

⁵ Lásd továbbá az EKB elnökének Sven Simon európai parlamenti képviselőhöz írt, monetáris politikáról szóló, 2020. június 29-i [levelét](#).

nyilvános kommunikációja során számos alkalommal, többek között az Európai Parlamenttel folytatott rendszeres eszmecserejében is kifejtette a fenti értékelést.

Ami az állásfoglalás azon kérését illeti, hogy az EKB kövesse nyomon, milyen arányban vannak a vásárlási programjai a mérlegében szereplő kockázatokkal, az EKB olyan kockázatkezelési rendszereket alkalmaz, amelyek szakpolitikáinak eredményességét és hatékonyságát, valamint az eurorendszer mérlegének védelmét hivatottak biztosítani. Az EKB nagyon szorosan nyomon követi és folyamatosan kezeli ezeket a kockázatokat, hogy olyan szinten tartsa őket, ahol nem veszélyeztetik az eurorendszer mérlegét. Például vásárlásait olyan eszközökre korlátozza, amelyeknek a hitelminősége meghatározott elfogadhatósági kritériumok szerint kielégítő. Ezenkívül részletes benchmark-allokációs politikákat alkalmaz, és korlátokat állapít meg a vásárolt mennyiségekre vonatkozóan annak érdekében, hogy biztosítsa a diverzifikációt, és irányítsa a vásárlásoknak a különböző joghatóságok, piaci szegmensek, kibocsátók és értékpapírok közötti megoszlását.⁶

Ami az állásfoglalásban említett eszközár-inflációs kockázatokat illeti, az EKB megállapítja, hogy ezek általában visszafogottnak tűnnek, bár egyes piaci szegmensekben a lehetséges túlértékeltség jelei mutatkoznak. Az euroövezeti államkötvényhozamok – részben az EKB monetáris politikájának köszönhetően – általánosságban a világválság kitörése előtt megfigyelt szinten állnak. Az euroövezeti részvénypiacok és a vállalati kötvények árai is jelentős élénkülést mutatnak, a részvényárfolyamok megközelítették a pandémia előtti szintet, a vállalati kötvények felárai pedig a pandémiás időszak előtti vagy azt kissé meghaladó szinten alakulnak. Összességében azonban az euroövezet pénzügyi eszközeire vonatkozó kockázatértékelések nem tűnnek túlzónak, mivel a kockázat hosszú távú összehasonlításban nincsen alulárzva. Az EKB mindenesetre továbbra is nagyon gondosan figyelemmel kíséri az euroövezeti pénzügyi piacok azon folyamatait, amelyek befolyásolják a kedvező finanszírozási feltételeknek az euroövezet valamennyi joghatóságába történő zökkenőmentes transzmisszióját.⁷

A lakásárak emelkedését illetően az EKB megjegyzi, hogy az elmúlt években egyes országokban a lakóingatlanok terén sérülékenységek halmozódtak fel. Noha az EKB szorosan figyelemmel kíséri ezeket a folyamatokat, a sérülékeny pontokkal kapcsolatos aggályok növekedése esetén első lépésben más döntéshozóknak kell cselekedniük. Néhány euroövezeti ország már be is vezetett a lakóingatlan-piacok kockázatainak visszaszorítására irányuló intézkedéseket. Az ERKT 2016 óta ad ki figyelmeztetéseket egy-egy országban tapasztalható,

⁶ A pandémiás veszélyhelyzeti vásárlási programhoz (PEPP) és az eszközvásárlási programhoz (APP) kapcsolódó pénzügyi kockázatok megfelelő kereteken keresztüli csökkentéséről bővebben lásd az EKB 2020. évi Éves jelentésének 2.3 pontját.

⁷ Egészen konkrétan az euroövezeti részvénypiacok kockázati felárai jelenleg nem állnak nagyon nyomott szinten, és a vállalati kötvény-piacok sem mutatják a túlzott kockázatvállalás komolyabb jeleit.

lakóingatlanokat érintő fejleményekkel kapcsolatban. A testület jelenleg értékeli a szóban forgó ajánlások betartását és eredményességét.⁸

Az állásfoglalásban az erőforrások esetleges helytelen elosztására tett utalással kapcsolatban az EKB úgy véli, hogy monetáris politikai intézkedései segítettek elkerülni azt, hogy a Covid19-válság alatt a gazdasági visszaesés elmélyüljön és hosszabb ideig tartson, ami a strukturálisan stabil vállalatokat súlyosan veszteségesse és ezáltal hosszabb távon életképtelenné tette volna.

Fontos biztosítani, hogy a támogatási intézkedések – különösen a fiskális oldalon – átmenetiek és célzottabbak legyenek annak érdekében, hogy a Covid19-válság kedvezőtlen hatásainak egyértelmű mérséklődése után hosszabb távon csökkenjen az erőforrások helytelen elosztásának kockázata. Ezenkívül adott esetben fontos, hogy a fizetéseképtelenségi eljárások hatékonyan működjenek, ami lehetővé teszi az életképtelen üzleti modellű vállalkozások számára, hogy kilépjenek a piacról, továbbá támogatja a nemteljesítő hitelek eredményes szanálását. Ennek a banki finanszírozási feltételek javulásához is hozzá kell járulnia, és arra ösztönözheti a bankokat, hogy idővel a forrásokat termelékenyebb vállalkozásoknak és munkavállalóknak csoportosítsák át.⁹

Az állásfoglalásnak azzal a felhívásával kapcsolatban, hogy az EKB vizsgálja meg intézkedéseinek jövedelemelosztási hatását, az EKB felhívja a figyelmet számos, ezen a területen végzett tanulmányára.¹⁰ Ezek az elemzések

általánosságban arra a következtetésre jutottak, hogy az EKB laza monetáris politikai intézkedései hozzájárultak a jövedelmi egyenlőtlenség középtávon való csökkentéséhez, mivel támogatják a foglalkoztatást, ami elsősorban az alacsony jövedelmű háztartások javát szolgálja. Különös tekintettel az EKB eszközvásárlási programjainak a vagyoni egyenlőtlenségre gyakorolt hatásaira, a rendelkezésre álló információk szerint bár az emelkedő részvényárfolyamok növelik a vagyoni egyenlőtlenséget, ezt a növekedést nagyjából ellensúlyozza az ingatlanárak párhuzamos emelkedése, mivel a lakóingatlanok meglehetősen egyenletesen oszlanak el az euroövezeti háztartások között, és teljes vagyonuk mintegy 75%-át teszik ki.

⁸ 2019 közepén négy euroövezeti ország kapott makroprudenciális intézkedésekkel kezelendő konkrét ajánlásokat, további két euroövezeti ország pedig figyelmeztetést kapott. Az ERKT értékelésében az árak alakulása mellett a háztartások eladósodottságát, a jelzáloghitelezés növekedését és a hitelezési standardok lazulását is vizsgálta.

⁹ Lásd például: Masuch, K., Anderton, R., Setzer, R. és Benalal, N. (szerk.), „Structural policies in the euro area” (Strukturális politikák az euroövezetben), *Occasional Paper Series* (Műhelytanulmányok), 210. sz., EKB, Frankfurt am Main, 2018. június.

¹⁰ Lásd például: „Monetary policy and inequality” (Monetáris politika és egyenlőtlenség), *Gazdasági jelentés*, 2. szám, EKB, Frankfurt am Main, 2021. március; Hauptmeier, S., Holm-Hadulla, F. és Nikalaxi, K., „Monetary Policy and regional inequality” (Monetáris politikai és regionális egyenlőtlenség), *Working Paper Series* (EKB-füzetek), 2385. sz., EKB, Frankfurt am Main, 2020. március; Lenza, M. és Slacalek, J., „How Does Monetary Policy Affect Income and Wealth Inequality? Evidence from Quantitative Easing in the Euro Area” (Hogyan befolyásolja a monetáris politika a jövedelmi és vagyoni egyenlőtlenséget? Az euroövezetbeli mennyiségi lazítás tapasztalatai), *Working Paper Series* (EKB-füzetek), 2190. sz., EKB, Frankfurt am Main, 2018.

Az állásfoglalásban az infláció mérésére és a HICP fogalmára vonatkozó megállapítások tekintetében az EKB megjegyzi, hogy az inflációmérési kérdéseket és a lakhatásnak a HICP-ben való szerepeltetését jelenleg is vizsgáljuk az EKB stratégiai felülvizsgálatának keretében. A HICP-index a jelen

helyzetben csak részben ragadja meg a lakhatási költségeket. A bérleti költségek az euroövezeti HICP által lefedett kiadások mintegy 6,5%-át teszik ki, és a saját tulajdonú lakások (OOH) költségei közül kizárólag a karbantartási és kisebb javítási költségek, valamint egyéb üzemeltetési költségek szerepelnek az indexben.¹¹ Az OOH-kiadások egyéb részei, különösen a háztartásokat terhelő, a saját lakásuk tulajdonlásáért fizetendő költségek jelenleg nem szerepelnek a HICP-ben, annak ellenére, hogy 2019-ben az euroövezeti háztartások több mint 65%-ának a lakóhelye saját tulajdonban állt. Az EKB támogatja az OOH-árindexnek a HICP-be történő felvételét, feltéve, hogy a kapcsolódó technikai nehézségek leküzdhetők, és ez nem veszélyezteti a háztartások fogyasztási kiadásaira való összpontosítást és az adatok összeállításának megbízhatóságát.

Kísérleti számítások szerint a lakhatási költségeknek nagyobb súlyt adó, kiigazított inflációs adatok jelenleg valamivel magasabbak lennének, mint az éves HICP-infláció. Az előzetes becslések szerint a korrigált és a tényleges HICP közötti ék 2020 harmadik negyedében 0,1 és 0,3 százalékpont között mozgott. Ugyanakkor az ilyen kiigazítások a múltban – a lakásárciklus helyzetétől függően – alacsonyabb inflációs rátát (negatív éket) eredményezhettek volna.¹²

Az OOH HICP-be foglalásának következményeit a végleges döntés meghozatala előtt gondosan fel kell mérni. Az OOH mérésének elvi alternatíváit, valamint ezeknek a jelenlegi HICP-kerethez viszonyított előnyeit és hátrányait jelenleg is vizsgáljuk az EKB stratégiai felülvizsgálatának keretében, amelynek 2021 második felére ütemezett lezárulta után beszámolunk róluk. Arról, hogy az OOH-t hogyan lehet a legjobban kezelni a HICP-vel összefüggésben, végső soron (az Eurostat és az EU-tagállamok statisztikai hivatalai által végzett előkészítő munka után) az Európai Bizottság javaslata nyomán az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának kell határoznia. Az EKB a stratégiai felülvizsgálat végén véleményt nyilvánít, és készen áll bármilyen utólagos lépés érdekében valamennyi érdekelt féllel együttműködni.

Az állásfoglalásban az éghajlatváltozás kezelésére tett lépéseket érintő utalásokról az EKB megjegyzi, hogy megbízatása keretén belül 2020-ban tovább fokozta az éghajlatváltozás témakörében való szerepvállalását. Az

¹¹ Az üzemeltetési költségek a fűtéssel, villamos energiával, vízellátással, valamint hulladék- és szennyvízgyűjtéssel kapcsolatos kiadásokat foglalják magukban.

¹² A téma részletes kifejtését lásd az „[Assessing the impact of housing costs on HICP inflation](#)” (A lakhatási költségek HICP-inflációra gyakorolt hatásának vizsgálata) c. keretes írásban, *Gazdasági jelentés*, 8. szám, EKB, 2016.

éghajlatváltozás kezelésére újonnan felállított belső központ, amelynek létrehozását a Parlament állásfoglalása is támogatja, segíteni fog a belső szaktudás további kiaknázásában és az EKB éghajlatváltozással kapcsolatos programjának alakításában.¹³

Az ajánlást illetően, hogy az EKB hangolja össze fedezeti keretrendszerét az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokkal, az EKB megjegyzi, hogy elkezdte a témával kapcsolatos kockázati megfontolások beépítését a monetáris politika végrehajtási rendszerébe, és stratégiai felülvizsgálatával összefüggésben további lépéseket is fontolóra vesz. Az EKB folyamatosan

értékeli az éghajlatváltozással kapcsolatos pénzügyi innovációt a fedezetalkalmassági elvek és kritériumok tükrében. 2020 szeptemberében az EKB bejelentette, hogy 2021 januárjától a fenntarthatósághoz kapcsolódó bizonyos kötvényeket is elfogad fedezetként és eszközvásárláshoz.¹⁴ Folyamatban van a belső munka annak érdekében, hogy jobban megértsük az éghajlatváltozásnak és a kapcsolódó politikáknak a gazdaságra, a hitelnyújtásra és a monetáris politikai transzmisszióra gyakorolt hatásait, többek között a fedezeti keretrendszerrel összefüggésben is. Ami az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokat illeti, az EKB vizsgálja az eurorendszer mérlegéhez kapcsolódó kockázatkezelési képességei javításának lehetséges módjait.

Az EKB szerint is fontos, hogy a pénzügyi piacok jobban ismerjék és árazzák a pénzügyi eszközökkel kapcsolatos éghajlatváltozási kockázatokat. A jelenlegi információhiány teljes körű megszüntetéséhez több és jobb minőségű tájékoztatásra van szükség. Az EKB támogatja a fenntartható finanszírozásra vonatkozó uniós cselekvési tervből fakadó ilyen természetű kezdeményezéseket. Jelenleg további lehetőségeket keres a nagyobb transzparenciát biztosító tájékoztatás támogatására, hozzájárulva az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok általános értelmezéséhez és a jobb piaci árképzéshez. Ezzel összefüggésben az eurorendszer 2021. február 4-én bejelentette, hogy az elkövetkező két évben az euróban denominált, nem monetáris politikai portfólióival kapcsolatban éves éghajlatváltozási közzétételt kíván bevezetni.¹⁵ Fontos azonban felidézni, hogy önmagában a jobb adatszolgáltatástól nem várható, hogy megoldja az éghajlatváltozással kapcsolatos pénzügyi kockázatok helytelen árazásának problémáját, ehhez ugyanis más gazdaságpolitikai területeken – különösen a hatékony szén-dioxid-árazási mechanizmusok terén – szükséges lépéseket tenni a környezeti externáliák internalizálása érdekében.

Ezenkívül, az EKB fontos lépéseket tett annak érdekében, hogy környezetvédelmi normákat építsen be a nem monetáris politikai portfólióiba, beleértve a saját vagyonalap- és a nyugdíjalap-portfóliókat is. A

¹³ Lásd az „ECB sets up climate change centre” (Az EKB éghajlatváltozási központot hozott létre) c. [sajtóközleményt](#), EKB, 2021. január 25.

¹⁴ Lásd az „ECB to accept sustainability-linked bonds as collateral” (Az EKB fenntarthatósághoz kapcsolódó kötvényeket is elfogad fedezetként) c. [sajtóközleményt](#), EKB, 2020. szeptember 22.

¹⁵ Lásd az „Eurosystem agrees on common stance for climate change-related sustainable investments in non-monetary policy portfolios” (Az eurorendszer közös álláspontot alakított ki a nem monetáris politikai portfóliókba történő, éghajlatváltozással kapcsolatos, fenntartható befektetésekről) c. [sajtóközleményt](#), EKB, 2021. február 4.

zöldkötvényeknek a saját vagyonalap-portfóliójában való részesedését a 2020. januári 0,5%-ról mostanra 3,5%-ra bővítette,¹⁶ és az elkövetkező évekre további növelést tervez.¹⁷ Nyugdíjalap-portfóliói tekintetében széles körű, társadalmilag felelős befektetési politikát folytat, amely korlátozott kizárásokon és olyan, meghatalmazás útján történő szavazási iránymutatásokon alapul, amelyek környezetvédelmi, szociális és szervezetrányítási normákat is magukban foglalnak. 2020-ban az EKB a nyugdíjalap-portfólió által követett minden hagyományos benchmark részvényindexet alacsony szén-dioxid-kibocsátású indexszel váltott fel, ezzel jelentősen csökkentve a részvényeszközosztályok szénlábnyomát. Az EKB a jövőben megvizsgálja az újonnan kidolgozott, alacsony szén-dioxid-kibocsátású benchmark kötvényindexeknek a nyugdíjalap-portfóliójában szereplő egyes kötvényeszközosztályokra való lehetséges alkalmazását.

Ami az állásfoglalásnak a proaktív és minőségi, az éghajlatváltozással kapcsolatos rendszerszintű kockázatokra is kiterjedő kockázatkezelési megközelítésre vonatkozó kérését illeti, az EKB pénzügyi stabilitási és bankfelügyeleti funkciói révén már jelentős lépéseket tett.

Az EKB már korán felismerte az éghajlatváltozásból eredő pénzügyi stabilitási kockázatok potenciális rendszerszintű jelentőségét.¹⁸ Ennek fényében konkrét lépéseket tett azért, hogy megerősítse az éghajlatváltozási kockázatnak mind a pénzügyi stabilitás nyomon követésében, mind a bankfelügyeletben betöltött szerepét. Ami az előbbit illeti, az EKB – ahogy az eurorendszer és az Európai Rendszerkockázati Testület közelmúltbeli közös jelentéséből¹⁹ is kiderül – a legkorszerűbb nyomonkövetési keretrendszer kidolgozásával integrálja az éghajlati kockázatot a pénzügyi stabilitás nyomon követésébe, valamint az EKB bankfelügyeletével együtt a stressztesztelési keretrendszerbe. Ami az egyes bankok felügyeletét illeti, az EKB bankfelügyelete már fontos lépéseket tett azért, hogy javítsa a bankok tudatosságát és felkészültségét az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok kezelésében. Mindenekelőtt közzétett egy éghajlathoz és környezethez kapcsolódó kockázatiútmutatót,²⁰ amelyben kifejti azt az elvárását, hogy a bankok a jelenlegi prudenciális keretrendszerben átlátható módon, biztonságosan és elővigyázatosan kezeljék és hozzák nyilvánosságra az ilyen jellegű kockázatokat. A hitelintézetektől elvárjuk, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokat a meglévő kockázati kategóriák meghatározó elemeiként építsék be kockázatkezelési rendszerükbe. Az állásfoglalásban említett megközelítéssel összhangban az intézményektől elvárjuk, hogy átfogó, stratégiai és előretekintő módon közelítsenek az éghajlathoz és környezethez kapcsolódó kockázatok kezeléséhez és közzétételéhez.

¹⁶ Az EKB saját vagyonalap-portfóliója a befizetett tőkéből, az általános tartalékalapból és a pénzügyi kockázatokra képzett céltartalékból áll.

¹⁷ Lásd az „ECB to invest in Bank for International Settlements' green bond fund” (Az EKB befektet a Nemzetközi Fizetések Bankjának zöldkötvényalapjába) c. [sajtóközleményt](#), EKB, 2021. január 25.

¹⁸ Lásd az EKB elemzéseit, különösen a következőket: „[Climate change and financial stability](#)” (Éghajlatváltozás és pénzügyi stabilitás), *Pénzügyi stabilitási jelentés*, EKB, 2019. május; „[Euro area banks' sensitivity to corporate decarbonisation](#)” (Az euroövezeti bankok vállalati dekarbonizációval szembeni érzékenysége), *Pénzügyi stabilitási jelentés*, EKB, 2020. május.

¹⁹ Lásd: „[Positively green: Measuring climate change risks to financial stability](#)” (Határozottan zöld: Az éghajlatváltozás pénzügyi stabilitást fenyegető kockázatainak mérése), ERKT, 2020. június.

²⁰ Lásd: „[Guide on climate-related and environmental risks – supervisory expectations relating to risk management and disclosure](#)” (Útmutató az éghajlathoz és környezethez kapcsolódó kockázatokhoz – a kockázatkezeléssel és közzététellel kapcsolatos felügyeleti elvárások), EKB, 2020. november.

Ami az állásfoglalás azon felhívását illeti, hogy vizsgáljuk meg a bankszektor Párizsi Megállapodáshoz való igazodását, az EKB emlékeztet mind a pénzügyi stabilitási, mind a felügyeleti területen hozott ambiciózus intézkedéseire. Az EKB 2020-ban kezdett el dolgozni egy felülről lefelé irányuló éghajlatváltozási stressztesztvizsgálaton, amely a bankok és a befektetési alapok kitettségére vonatkozó rendkívül részletes információkon alapul, és fontos megjegyezni, hogy ezenkívül az éghajlatváltozás fizikai kockázatai és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás során esetleg felmerülő átmeneti kockázatok közötti kompromisszumot is tartalmaz. E széles körű vizsgálat első eredményeit várhatóan 2021 első felében tesszük közzé. Az EKB emellett különböző uniós és nemzetközi fórumokon az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok kezelésére irányuló szabályozási intézkedések szükségességének és lehetséges kidolgozásának vizsgálatára tett erőfeszítésekhez is hozzájárul. Továbbá az EKB bankfelügyelete az éghajlati kockázati ütemtervvel és a kapcsolódó állapotfelmérésekkel kapcsolatos munkájára építve 2020-ban közzétette a fent említett, éghajlatához és környezethez kapcsolódó kockázatról szóló EKB-útmutatót, amelyet 2021 elejétől beépítünk a felügyelt szervezetekkel folytatott felügyeleti párbeszédbe. Az EKB 2022-ben felügyeleti éghajlatváltozási stressztesztet fog végezni. A felügyeleti stresszteszt megállapításait, valamint a bankoknak az említett útmutatóban közzétett várakozásokhoz való igazodása alapos felülvizsgálatának eredményeit felhasználjuk a 2022. évi SREP-értékelésben.

Az éghajlatváltozásnak a pénzügyi stabilitásra és az euroövezetre gyakorolt hatásával kapcsolatos kutatási képességek növelésére irányuló további erőfeszítéseket illetően – amelyekre az állásfoglalás ösztönöz – az EKB felhívja a figyelmet az e területen végzett egyre kiterjedtebb elemző munkájára. Az EKB a 2020. novemberi Pénzügyi stabilitási jelentésében adatokkal bizonyította, hogy a fenntartható finanszírozási menetrend az éghajlatváltozással kapcsolatos átmenet finanszírozásán túl az euroövezet pénzügyi integrációjára is kedvező hatást gyakorolhat, mivel a hazai zöldkötvények iránti elfogultság kevésbé erős.²¹ Az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok elemzésének elmélyítésére irányuló, az eurorendszerbeli és az európai uniós partnerekkel folytatott munka szintén tovább halad, az eurorendszer Pénzügyi Stabilitási Bizottsága, valamint az ERKT szakmai tanácsadó bizottságának éghajlatváltozási kockázatokkal foglalkozó projektcsoportja közötti együttműködés keretében.²² A stratégiai felülvizsgálattal összefüggésben az eurorendszer az éghajlatváltozás gazdasági és monetáris politikai következményeit értékelő munkafolyamatot hozott létre, amelyben az eurorendszer elemzési képességeinek javítását célzó ütemtervet is meg fogják határozni.

Elismerve az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok jelentőségét és a központi banki alapfunkciókra gyakorolt hatásukat, az EKB aktív szerepet vállal a pénzügyi rendszer zölddé tételére létrehozott hálózatban (NGFS), hozzájárulva az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való

²¹ Lásd: EKB, *Financial Stability Review* (Pénzügyi stabilitási jelentés), 2020. november.

²² Lásd a következő jelentést: „[Positively green: Measuring climate change risks to financial stability](#)” (Határozottan zöld: az éghajlatváltozás pénzügyi stabilitást fenyegető kockázatainak mérése), ERKT, 2020. június.

zökkenőmentes átállás előmozdításához. Az EKB 2020-ban csatlakozott a hálózat Irányítóbizottságához, és szerepet játszik a hálózat mind az öt külön tevékenységi irányában (mikroprudenciális feladatok és felügyelet; makroszintű pénzügyi munka; a zöld finanszírozás növelése; az adathiány áthidalása; kutatás).

4 Pénzügyi stabilitás

Az állásfoglalásban erre vonatkozó felhívásokkal összhangban az EKB szorosan figyelemmel kísérte a brexittel kapcsolatos gazdasági és pénzügyi ágazati kockázatokat. Az új rendszerre való 2021. január 1-jei átállást követően 2021 első hetében a hatóságok és a piaci szereplők alapos előkészületei miatt nem merültek fel jelentős pénzügyi ágazati kockázatok. Az elmúlt években az EKB rendszeresen felszólította a piaci szereplőket, hogy készüljenek fel az Egyesült Királyság és az EU közötti tárgyalások valamennyi lehetséges kimenetelére.²³ Az EKB üdvözlö az uniós és az Egyesült Királyság közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodást, amely hozzájárult a makrogazdasági kockázatok visszaszorításához, és segített elkerülni a piaci volatilitást az átmeneti időszak végén. Az EKB-val kötött devizaswap-megállapodás alapján a Bank of England által a brit bankoknak kínált heti euroműveleteket nem vették igénybe. Ami a banki tevékenységet illeti, eddig nem fordultak elő jelentős zavarok az uniós ügyfelek kiszolgálásában.²⁴ Az el nem számolt derivatívák terén az EKB 2020 utolsó hónapjaiban jó előrehaladást tapasztalt az érkező nagybankokból álló mintában a kockázatok kitétt szerződések átdolgozása terén. Az Egyesült Királyság központi szerződő feleire vonatkozó, az Európai Bizottság által szükséghelyzeti intézkedésként, határozott időre hozott egyenértékűségi határozat segített elkerülni a pénzügyi stabilitási kockázatokat az átmeneti időszak végén. Az EKB az elkövetkező hónapokban és években továbbra is szorosan figyelemmel kíséri a folyamatokat és kockázatokat. Tekintettel arra, hogy az Európai Bizottság felszólította az uniós piaci szereplőket, hogy csökkentsék az Egyesült Királyság központi szerződő feleivel szembeni kitétséget, az EKB figyelemmel kíséri az ágazat előkészületeit, és hozzájárul az Európai Bizottság és az Európai Értékpapírpiaci Hatóság fellépéséhez, amelynek célja, hogy megőrizze az uniós ezen a téren való pénzügyi stabilitását.

²³ Lásd például az „Assessing the risks to the euro area financial sector from a disruptive hard Brexit” (Az euroövezet pénzügyi szektorát a diszruptív kemény brexit esetén fenyegető kockázatok elemzése) c. keretes írást, *Pénzügyi stabilitási jelentés*, EKB, 2018. november; az „Assessing the risks to the euro area financial sector from a no-deal Brexit – update following the extension of the UK’s membership of the EU” (Az euroövezet pénzügyi szektorát megállapodás nélküli brexit esetén fenyegető kockázatok elemzése – az Egyesült Királyság EU-tagságának meghosszabbítása után aktualizált verzió) c. keretes írást, *Pénzügyi stabilitási jelentés*, EKB, 2019. május; *Pénzügyi stabilitási jelentés*, EKB, 2020. november.

²⁴ Az EKB bankfelügyelete megfelelő előkészületeket kért, és figyelemmel kísérte a felügyelete alatt álló bankok előrehaladását a brexit folyamata során. Lásd például a brexitről szóló különböző cikkeket az EKB bankfelügyeleti hírlevelében: „Brexit: meeting supervisory expectations” (Brexit: a felügyeleti elvárások teljesítése), 2019. február; „Brexit: stepping up preparations” (Brexit: az előkészületek fokozása), 2019. augusztus; „Brexit: operational risk increases when banks delay action” (Brexit: a működési kockázat nő, ha a bankok késlekednek), 2019. november; „Brexit: time to move to post-Brexit business models” (Brexit: ideje áttérni a brexit utáni üzleti modellekre), 2020. február; „Brexit: banks should prepare for year-end and beyond” (Brexit: a bankoknak érdemes felkészülniük az év végére és az azutáni időszakra), 2020. november.

Az EKB egyetért az állásfoglalás azon megállapításával, amely szerint a nem banki pénzügyi szektor növekedése ráirányítja a figyelmet az ágazatra vonatkozó makroprudenciális politikai intézkedések javításának szükségességére.²⁵ A 2020 márciusában tapasztalt pénzügyi piaci stressz rámutatott arra, hogy jelentősen fokozni kell a nem banki pénzügyi ágazat rugalmasságát. Javítani kell az ágazat szabályozási keretét, többek között makroprudenciális szempontból is. Az EKB úgy véli, hogy az egyes intézmények biztonságára és a befektetők védelmére összpontosító, meglévő szabályozást olyan makroprudenciális megközelítésnek kell kiegészítenie, amelyet a banknak nem minősülő szervezetek sajátos sérülékeny pontjaihoz kell igazítani. Az EKB európai szinten és nemzetközi fórumokon, például a Pénzügyi Stabilitási Tanácsban is támogatja ezt a politikát és hozzájárul ehhez a munkához.

5 Pénzforgalmi szolgáltatások, digitális euro, kriptoeszközök és kiberbiztonság

Az állásfoglalás azon megállapításával kapcsolatban, amely a pénzforgalmi rendszerekhez való hozzáférés céljából a bankok köré csoportosuló, banknak nem minősülő jogalanyok növekvő számával kapcsolatos, az EKB megjegyzi, hogy ezek egyre jelentősebb szerepet játszanak a pénzforgalomban. Az olyan szervezetek, mint például az elektronikus pénzről szóló irányelv²⁶ (EMD 2) szerinti, elektronikus pénzt kibocsátó intézmények és a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló irányelv²⁷ (PSD 2) szerinti pénzforgalmi intézmények nem minősülnek az elszámolások véglegességéről szóló uniós irányelv²⁸ (SFD) alapján jogosult résztvevőnek, ezért nem férhetnek hozzá közvetlenül az utóbbiban megjelölt fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekhez.²⁹ Az EKB támogatja, hogy az SFD következő felülvizsgálatakor az elektronikus pénzt kibocsátó intézményeket és a pénzforgalmi intézményeket a jogosult résztvevők közé emeljék, hogy megkönnyítsék az SFD-ben megjelölt rendszerekhez való közvetlen hozzáférést, amennyiben a szóban forgó intézmények teljesítik az ilyen rendszerek (kockázatalapú) hozzáférési feltételeit.

Az állásfoglalás kriptoeszközökre vonatkozó hivatkozásai tekintetében az EKB folyamatosan figyelemmel kíséri a kriptoeszközök piaci folyamatait és azok

²⁵ A banknak nem minősülő euroövezeti pénzintézetek teljes eszközállománya az elmúlt tíz évben csaknem megduplázódott, a 2009-es 25 billió euróról 2020 júniusára 47 billió euróra duzzadt, a pénzügyi ágazat teljes eszközállományán belüli részesedésük pedig 45%-ról 58%-ra nőtt.

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács [2009/110/EK irányelve](#) (2009. szeptember 16.) az elektronikuspenz-kibocsátó intézmények tevékenységének megkezdéséről, folytatásáról és prudenciális felügyeletéről (HL L 267., 2009.10.10.).

²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) [2015/2366 irányelve](#) (2015. november 25.) a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról (HL L 337., 2015.12.23.).

²⁸ Az Európai Parlament és a Tanács [98/26/EK irányelve](#) (1998. május 19.) a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről (HL L 166., 1998.6.11.).

²⁹ Ennek eredményeként a nem banki pénzintézeteknek csak korlátozott, más intézményeken keresztül megvalósuló hozzáférésük van, így több szint alakul ki, ami működési szempontból feltehetően nem hatékony, és pénzügyi kockázatokkal járhat a nem banki pénzintézetek és a közvetett hozzáférést megkönnyítő intézmények számára. Uniós szintű megoldás hiányában egyes tagállamok nemzeti szinten engedélyezték a részvételt, ami potenciális kollíziókat és az egyenlő versenyfeltételekkel kapcsolatos problémákhoz vezetett.

euroövezetre és központi banki feladatokra gyakorolt hatását, ezenkívül aktívan hozzájárul a témában megvalósuló európai és globális szabályozási kezdeményezésekhez. Az „azonos üzletág, azonos kockázatok, azonos követelmények” elvvel összhangban az elektronikus fizetési instrumentumokra, rendszerekre és konstrukciókra vonatkozó, továbbfejlesztett, átfogó eurorendszerbeli felvigyázási keretrendszer (PISA-keretrendszer) a 2020 végéig tartó nyilvános konzultáció után jelenleg véglegesítés alatt áll.³⁰ Ezen túlmenően az EKB hozzájárul a kriptoeszközök és a stabil kriptopénzek szabályozását, felügyeletét és felvigyázását érintő, folyamatban lévő európai és globális kezdeményezésekhez³¹ a kockázatok kezelése, valamint a technológiai innováció előnyeinek a pénzügyi szektorban történő előmozdítása érdekében. Ami az e-pénzintézetek, a virtuális eszközökkel kapcsolatos szolgáltatók és egyéb kötelezett szolgáltatók pénzmosást és terrorizmusfinanszírozást érintő felügyeletét illeti, az EKB emlékeztet rá, hogy ezzel a feladattal a tagállamok illetékes hatóságai vannak megbízva.

Az EKB elkötelezett amellett, hogy nyílt párbeszédet folytasson a digitális euróról az Európai Parlamenttel és az európai polgárokkal, és üdvözli, hogy az Európai Parlament támogatja a digitális euróval kapcsolatos elemzését és előkészítő munkáját. Miután az Európai Parlament ECON Bizottságában való 2020. október 12-én ismertette³² a digitális euróról szóló EKB-jelentést, az EKB kötelezettséget vállalt arra, hogy további megbeszéléseket folytat a Parlamenttel a témáról,³³ többek között az EKB digitális euróról szóló nyilvános konzultációjának eredményéről. Az eurorendszer munkája magában foglalja a digitális euro jövőbeli kibocsátási lehetőségeinek és kihívásainak kiegyensúlyozott értékelését. Ami az állásfoglalásban az euroövezeten kívüli hozzáférésre vonatkozó utalásait illeti, az eurorendszer véleménye szerint a digitális eurónak fizetőeszköznek, nem befektetési formának kell lennie. Az euroövezeten kívüli rezidensek hozzáféréseinek így olyan különleges feltételeket kell szabni, amelyek korlátozzák a tőkeáramlások és az árfolyamok volatilitását, mindazonáltal lehetőséget teremtenek az euro fizetőeszközként való nemzetközi szerepének betöltéséhez.

Az állásfoglalásnak a kiberbiztonsági kockázatok fokozott nyomon követésére vonatkozó felhívásaival kapcsolatban az EKB megjegyzi, hogy aktívan részt vesz a kiberreziliencia növelését célzó európai és globális kezdeményezésekben. A felvigyázása alatt álló pénzügyi piaci infrastruktúrákra (FMI-kre) vonatkozó, kiberrezilienciával kapcsolatos felvigyázói elvárásokat bocsát ki, fenyegetésalapú behatolási-teszt-rendszert (TIBER–EU) alakított ki, és vezeti a piaci alapon szerveződő Európai Kiberreziliencia Tanácsot (ECRB), amely élen jár a

³⁰ Az új keretrendszer olyan fizetési rendszerekre és konstrukciókra fog kiterjedni, amelyek irányító testülettel rendelkeznek, lehetővé teszik az értékátadást a végfelhasználók között, és ahol az alapul szolgáló elektronikus fizetési eszközök euróban denomináltak vagy eurós finanszírozással, illetve részleges vagy teljes körű eurós fedezettel rendelkeznek, vagy beválthatók euróra. Lásd még [az eurorendszer elektronikus fizetési eszközökre, rendszerekre és konstrukciókra vonatkozó felügyeleti keretrendszerének mentesítési politikáját](#), EKB, 2020. október.

³¹ Lásd például [az Európai Központi Bank 2021. február 19-i véleményét a kriptoeszközök piacairól szóló szabályozására irányuló javaslatról](#) (CON/2021/4).

³² Lásd: [A digitális korhoz illő digitális euro](#), Fabio Panettának, az EKB igazgatósági tagjának bevezetője az Európai Parlament ECON Bizottsága előtt, 2020. október 12.

³³ Lásd például Fabio Panetta Irene Tinagli európai parlamenti képviselőnek címzett, 2021. január 18-i [levelét](#) az EKB digitális euróról szóló nyilvános konzultációjának lezárásáról.

kiberbiztonsággal kapcsolatos szenzitív információknak megbízható körben (CIISI-EU) való megosztásában.³⁴ Az EKB továbbra is nagy jelentőséget tulajdonít a magas szintű kiberrezilienciának.

Ami az állásfoglalásban szereplő, a TARGET2 elszámolási rendszer technikai hibáit érintő vizsgálat eredményeinek nyilvánosságra hozatalára való felhívást illeti, az EKB kötelezettséget vállalt a vizsgálat főbb megállapításainak közzétételére.

Az EKB 2020. november 16-án bejelentette a TARGET-szolgáltatások független külső felülvizsgálatának elindítását.³⁵ Azonosítja és kezeli az incidensek kiváltó okait, és 2021 második negyedévéig közlést tesz a külső felülvizsgálat főbb megállapításait. Elkötelezett amellett, hogy levonja a megfelelő tanulságokat a szóban forgó eseményekből, teljes mértékben átláthatóvá tegye a megállapításait, és megtegye a szükséges intézkedéseket, hogy továbbra is rendkívül hatékony és megbízható FMI-ket biztosítson.³⁶

Ami az állásfoglalás azon felhívását illeti, hogy ne csökkentsük tovább a forgalomban lévő bankjegymennyiséget, az EKB hangsúlyozza, hogy az 5 euróstól a 200 euróig az Európé-sorozat valamennyi címlete megmarad.

A forgalomban lévő bankjegyek értéke 2020-ban mintegy 11%-kal, azaz 142 milliárd euróval nőtt, ami abszolút értéken a fizetőeszköz 2002-es bevezetése óta a forgalomban lévő bankjegyek legnagyobb növekedése.³⁷ Az euroövezeti fizetési szokásokról szóló, 2019. évi tanulmány is kiemeli, hogy az euroövezetben változatlanul a készpénz dominál a személyesen intézett, kis értékű fizetések terén.³⁸ Az eurokészpénzbe vetett bizalom megőrzése érdekében az EKB folytatja felderítő és fejlesztő munkáját, hogy a jövőben a bankjegyek új, a lehető legkorszerűbb biztonsági elemekkel rendelkezzenek.

6 Gazdasági és monetáris unió

Az euro nemzetközi szerepére vonatkozó felvetéssel kapcsolatban az EKB ismételten hangsúlyozza, hogy az euro globális vonzerejét elsősorban a mélyebb és teljesebb gazdasági és monetáris unió támogatja, amelynek része a tőkepiaci unió továbbvitele is.³⁹

Az euro globális vonzerejének szempontjából is fontos, hogy az euroövezetben rendezett gazdaságpolitikát folytassanak. A bankunió kiteljesítése rugalmasabbá teheti az euroövezetet, míg a tőkepiaci unió felé tett lépések elősegíthetik a mélyebb és likvidebb pénzügyi piacok kialakulását. Mindez

³⁴ A CIISI-EU-t az ECRB, az EKB által vezetett, központi bankokat, európai hatóságokat, a kritikus jelentőségű FMI-k üzemeltetőit és külső szolgáltatókat tömörítő, magas szintű fórum égisze alatt hozták létre.

³⁵ Lásd: „ECB announces independent review of payments system outage” (Az EKB bejelentette a fizetési rendszer leállításának független felülvizsgálatát) c. [sajtóközlemény](#), EKB, 2020. november 16.

³⁶ Lásd továbbá az EKB elnökének Markus Ferber európai parlamenti képviselőhöz írt, TARGET2-ről szóló, 2021. január 21-i [levelét](#).

³⁷ A forgalomban lévő bankjegyekre és érmékre vonatkozó, minden hónap 14. munkanapja körül aktualizált statisztikák megtalálhatók az [EKB honlapján](#).

³⁸ Lásd: „Study on the payment attitudes of consumers in the euro area (SPACE)” (Az euroövezeti fogyasztók fizetési magatartásának vizsgálata [SPACE]), EKB, 2020. december.

³⁹ Lásd: „The international role of the euro” (Az euro nemzetközi szerepe), EKB, Frankfurt am Main, 2020. június.

közvetve támogathatja az eurónak mint nemzetközi befektetési, finanszírozási és elszámolási pénznemnek a használatát. A koronavírus (Covid19)-világjárvány rámutatott az említett programok és reformtörekvések sürgető voltára.

Ami az állásfoglalásnak az euroövezeten kívüli tagállamokkal folytatott eredményes együttműködésre vonatkozó felhívását illeti, az EKB és a nemzeti központi bankok szorosan együttműködnek a KBER-en belül azzal az átfogó céllal, hogy valamennyi eltéréssel nem rendelkező tagállam bekerüljön a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszába. Az euroövezet – az unió, az EU-tagállamok, az EKB és a nemzeti központi bankok KBER-en belüli együttes erőfeszítéseit tükrözve – folyamatosan bővült, és jelenleg 19 tagállamból áll. 2020-ban Bulgária és Horvátország csatlakozott az árfolyam-mechanizmushoz (ERM-II), amely a Szerződésben előírt eurobevezetési konvergenciakritériumok teljesítésének előfeltétele.

7

Intézményi kérdések

Ami az állásfoglalás azon javaslatait illeti, amelyek szerint tovább kell erősíteni az EKB elszámoltathatóságát, az EKB úgy véli, hogy a jelenlegi elszámoltathatósági rendszer eredményes, készen áll azonban arra, hogy az Európai Parlamenttel együtt tovább mérlegelje, milyen módon biztosíthatja még elszámoltathatósági kötelezettségeinek eredményes teljesítését. Az EKB megjegyzi, hogy a Szerződés értelmében elsősorban az Európai Parlamentnek tartozik elszámolással, mindazonáltal alkalmanként nemzeti parlamentekkel is folytat eszmecsere. Ami az Európai Parlamentnek a fennálló elszámoltathatósági gyakorlat formalizálására és túllépésére szolgáló intézményközi megállapodással kapcsolatos kérését illeti, minden változtatásnak az elsődleges uniós jog azon rendelkezéseire kell épülnie, amelyek kifejezett elszámoltathatósági kötelezettségeket állapítanak meg az EKB számára, tiszteletben kell tartania a központi banki függetlenség elvét, és elég rugalmasnak kell lennie ahhoz, hogy kielégítse az EKB intézkedéseinek jelenlegi és jövőbeli ellenőrzését érintő igényeket.

Az Európai Parlamentnek az összeférhetlenséggel kapcsolatos további átláthatóságra, valamint a visszaélések bejelentésére vonatkozó megerősített EKB-s politikára irányuló felhívásainak maradéktalanul eleget tettünk. Az EKB jelentősen növelte átláthatóságát és elszámoltathatóságát azáltal, hogy közzétette a magas szintű testületek valamennyi tagjának érdekeltségi nyilatkozatait és Etikai Bizottságának véleményeit,⁴⁰ amelyek az EKB vezető tisztségviselőinek nemcsak a tényleges, hanem a potenciális összeférhetlenségére, valamint a munkaviszony megszűnése utáni tevékenységeire is kiterjednek. 2020 októberében az EKB továbbfejlesztett visszaélés-bejelentési rendszert vezetett be, amelynek része felhasználóbarát és anonim bejelentőeszköz, valamint a bejelentők megtorlás elleni

⁴⁰ Lásd az [Etikai Bizottság véleményeit](#).

védelmét szolgáló szigorú szabályok. Az uniós visszaélés-bejelentési irányelv⁴¹ alapelveivel összhangban álló rendszert az EKB valamennyi vezető tisztségviselőjére kiterjesztettük.

Az állásfoglalás arra vonatkozó felhívását illetően, hogy az EKB biztosítsa Számvizsgáló Bizottsága tagjainak függetlenségét, és kerülje el az Etikai Bizottság tagjainak összeférhetetlenségét, az EKB emlékeztet arra, hogy a Számvizsgáló Bizottság megbízatása és az Etikai Bizottság létrehozásáról szóló határozat kifejezetten rendelkezik a bizottsági tagok függetlenségéről. A

Kormányzótanács az elmúlt években számos intézkedést hozott az Etikai és a Számvizsgáló Bizottság függetlenségének és sokszínűségének növelése érdekében. 2019 júliusában kinevezte az Etikai Bizottság tagságába egy civil szervezet etikai főtanácsadóját, aki korábban a Nemzetközi Valutaalpnál töltött be etikai tanácsadói funkciót. A Számvizsgáló Bizottság megbízatásának⁴² közelmúltbeli felülvizsgálata több szempontból is megerősíti a tagok függetlenségét és pártatlanságát, például azáltal, hogy megköveteli, hogy a külső tagok érdekeltségi nyilatkozatot nyújtsanak be, és kiterjeszti a lehetséges tagok körét. A felülvizsgált megbízatás előírja, hogy legalább egy külső tagot olyan személyek közül kell kiválasztani, akik korábban nem töltöttek be pozíciót az eurorendszerben. Az EKB ugyanakkor elengedhetetlennek tartja, hogy mindkét bizottság tagjai között ott legyenek az EKB korábbi vezető tisztségviselői is, mivel tapasztalatuk és az EKB intézményi felépítésével, a rá jellemző szerepkörökkel, feladatokkal és témákkal kapcsolatos mélyreható ismereteik felbecsülhetetlen értékűek a tényleges és potenciális kockázatok, illetve összeférhetetlenség azonosításakor.

Ami az állásfoglalásban az EKB kommunikációs politikáira tett utalásokat illeti, az EKB megjegyzi, hogy a megfigyelőivel – köztük vezető közgazdászokkal és kutatási igazgatókkal – kétoldalú megbeszélésekre került sor a meghatározott keretek között, a kialakított óvintézkedéseket betartva, majd a naplók rendszeres közzététele keretében nyilvánosságra hoztuk az elhangzottakat. A pénzügyi magánszektorral való interakciók révén az EKB kiegészítő információkat nyer és mélyebben megértheti a piacot, így ezek hozzájárulnak monetáris politikájának kialakításához. Ezek az interakciók tehát támogatják az EKB-t abban, hogy az euroövezeti lakosok javára eleget tegyen a megbízatásának. Azért, hogy maradéktalanul megfeleljen a legmagasabb szintű átláthatósági és elszámoltathatósági követelményeknek, az EKB szilárd kereteket alakított ki a magánszektor képviselőivel való kapcsolattartáshoz. Az EKB magatartási kódexe, valamint a külső kommunikációra vonatkozó vezérelvei egyértelműen

⁴¹ Lásd az Európai Központi Bank személyzeti szabályzatának a visszaélés-bejelentő eszköz bevezetése és a visszaélést bejelentők védelmének javítása tekintetében történő módosításáról szóló 2020. október 20-i EKB-határozatot ([EKB/2020/NP37](#)) és az Európai Központi Bank 2020. október 27-i (EU) 2020/1575 határozatát a visszaélés-bejelentő eszközön keresztül bejelentett olyan jogsértésre vonatkozó információ értékeléséről és nyomon követéséről, amelyben az érintett személy az EKB valamely vezető tisztségviselője ([EKB/2020/54](#)). Az új visszaélés-bejelentési politika összhangban áll az [uniós visszaélés-bejelentési irányelv](#) alapelveivel, és tiszteletben is tartja azokat, beleértve az Európai Csalás Elleni Hivatalnak történő beszámolást is. Az EKB megerősített politikája külön folyamatot biztosít az EKB vezető tisztségviselőit (beleértve a Kormányzótanács és a Felügyeleti Testület valamennyi tagját) érintő bejelentéseknek, amely ugyanolyan szintű védelmet nyújt a bejelentőknek és a tanúknak.

⁴² Lásd a [Számvizsgáló Bizottság megbízatását](#), EKB, 2020. december.

meghatározzák az ilyen eszmecserék lebonyolításának feltételeit.⁴³ A pénzügyi intézmények vezető közgazdászaival és elemzőivel folytatott megbeszélések az említett keretek között zajlottak, és a naplók rendszeres közzététele révén teljes körűen nyilvánosságra kerültek. A szóban forgó kapcsolattartás jelenleg nem a Kormányzótanács sajtótájékoztatóját követően zajlik. Az EKB folyamatosan felülvizsgálja kommunikációs politikáját és gyakorlatát, hogy a lehető legeredményesebb, ugyanakkor mindig átlátható legyen. E célból az állásfoglalásban említett „magánbeszélgetések” formátumát is felülvizsgáljuk.⁴⁴

Az EKB üdvözli az Európai Parlament felhívását a szociális és munkavállalókkal kapcsolatos ügyek, valamint az irányítási ügyek részletesebb nyilvánosságra hozatalára, elismerve a nem pénzügyi információk átláthatóságának, jobb minőségének és hozzáférhetőségének fontosságát.

Az EKB 2010 óta környezetvédelmi adatok és célok átfogó körét teszi közzé környezetvédelmi nyilatkozatában, amelyet az uniós környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerrel (EMAS)⁴⁵ összhangban fogalmazzunk meg, és évente publikálunk. Az intézmény környezetvédelmi teljesítményének összefoglalója az EKB Éves jelentésében is szerepel. 2021-ben az EKB megkezdte a jelenlegi környezetvédelmi adatszolgáltatási rendszerének a gazdasági, szervezatiirányítási és szociális ügyekre történő kiterjesztését, figyelembe véve a nem pénzügyi jelentéstételről szóló 2014/95/EU irányelv (NFRD)⁴⁶ követelményeit és a nyomkövetési iránymutatásokat. Az EKB célja, hogy 2022-től fenntarthatósági tájékoztatókat tegyen közzé, első alkalommal az EKB 2021-es teljesítményéről. A holisztikus fenntarthatósági rendszerre és adatszolgáltatásra való áttérést az új éghajlatváltozási központ is támogatja.⁴⁷ Emellett megfigyelőként részt vett az Európai Labor Projekt Munkacsoport munkájában, amely a lehetséges uniós nem pénzügyi beszámolási standardoknak az Európai Bizottság megbízásából az Európai Pénzügyi Beszámolási Tanácsadó Csoport általi kidolgozását készítette elő.

Ami különösen a szociális és munkavállalói ügyekre vonatkozó adatszolgáltatást illeti, az EKB Éves jelentéseiben már most is megosztja a releváns információkat és főbb számadatokat.

Az EKB Éves jelentése információkkal szolgál a munkaerő összetételéről, a folyamatban lévő vezetői programokról, a személyzet szakmai előmeneteli és fejlődési kereteiről, valamint a sokszínűsége és befogadásra irányuló kezdeményezésekről, amelyek erősítik és előmozdítják a befogadás kultúráját az EKB-ban.⁴⁸ Az elmúlt években a kommunikáció a nemek közötti arány kiegyensúlyozottabb megoszlásának

⁴³ Az EKB magatartási kódexével kapcsolatban lásd [Az Európai Központi Bank vezető tisztségviselőinek szóló magatartási kódex](#) 8. cikkét és az EKB-nak [az Európai Központi Bank vezető tisztségviselőinek szóló, külső kommunikációra vonatkozó vezérelveit](#).

⁴⁴ Lásd továbbá az EKB elnökének Chris MacManus európai parlamenti képviselőhöz írt 2021. január 21-i [levelét](#).

⁴⁵ Az EKB éves környezetvédelmi nyilatkozatát az [EKB honlapján](#) tesszük közzé.

⁴⁶ Az Európai Parlament és a Tanács [2014/95/EU irányelve](#) (2014. október 22.) a 2013/34/EU irányelvnek a nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információknak bizonyos nagyvállalkozások és vállalatcsoportok általi közzététele tekintetében történő módosításáról (HL L 330., 2014.11.15.).

⁴⁷ Lásd az „ECB sets up climate change centre” (Az EKB éghajlatváltozási központot hozott létre) c. [sajtóközleményt](#), EKB, 2021. január 25.

⁴⁸ A szociális és munkavállalói ügyekkel kapcsolatos további információkért lásd például az EKB 2019. évi Éves jelentésének [12.1 szakaszát](#).

érdekében hozott EKB-s intézkedésekre összpontosult, beleértve a 2020–2026-os időszakra szóló, új nemi esélyegyenlőségi stratégiát, valamint – együttműködésben az EKB sokszínűségi hálózataival – a befogadó magatartás előmozdítását célzó tevékenységeket. Az NFRD-ben lefektetett javaslatokhoz igazodva a szociális és munkavállalói ügyekre vonatkozó információk további nyilvánosságra hozatala érdekében az EKB hasonló megközelítést kíván alkalmazni a 2020 elején megvalósított új szakmai előmeneteli rendszer előrehaladásáról szóló adatszolgáltatás során is. Ideértendők a rendszer főbb jellemzői (pl. általános szerepköri profilok, horizontális mobilitás és belső munkaerő-felvétel, új előmeneteli útvonalak bevezetése stb.). Több információval szolgálunk ezenkívül a jóllét, a teljesítmény és a szakmai előmenetel vetületeiről, a sokszínűséget támogató politikáról és az esélyegyenlőségről az EKB-nál, valamint a pandémia utáni időszak új munkamódszereinek folyamatban lévő felülvizsgálatáról.

Az EKB tudomásul veszi az állásfoglalás azon pontjait, amelyek a nemek közötti egyensúlynak az EKB Igazgatóságában tapasztalható hiányára mutatnak rá, és azt a felhívást is, hogy a tagállamok az előválogatott jelöltlistákra és kinevezésekre vonatkozó, soron következő javaslataikban aktívan törekedjenek a nemek közötti egyensúlyra. Az EKB igazgatósági tagjainak kinevezési eljárása az Európai Unió működéséről szóló szerződés 283. cikkének (2) bekezdésében és a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló jegyzőkönyv 11. cikkének 2. bekezdésében van meghatározva.⁴⁹ A Tanács és az Európai Parlament hatásköre, hogy az EKB igazgatósági tagjainak kiválasztási folyamatával kapcsolatban a Szerződés alkalmazási módját megváltoztassa.

Noha az EKB nem befolyásolhatja aktívan Igazgatóságának összetételét, elkötelezett amellett, hogy a szervezeten belül javuljon a nemek közötti arány, amit elsősorban a 2013 óta bevezetett különféle intézkedésekkel és célkitűzésekkel valósít meg. A kezdeményezéseknek köszönhetően jelentősen megemelkedett az EKB-ban a vezetői pozíciót elfoglaló nők aránya.⁵⁰ 2020 májusában az EKB új stratégiát jelentett be annak érdekében, hogy minden szinten tovább javítsa a nemek közötti egyensúlyt a személyzeti állományban.⁵¹ A szakpolitika célkitűzéseket határoz meg az új és betöltetlen pozíciókba kinevezett nők éves százalékos arányára, valamint a különböző fizetési szinteken alkalmazott nők összesített százalékos arányára. Kitzött célunk, hogy 2026-ra a nők arányát a különböző szinteken 36%-ról 51%-ra emeljük. Ezeket egy sor további, a nemek közötti egyensúly elősegítésére irányuló intézkedés kíséri, amelyeket 2021-től vezetünk be.

⁴⁹ Az EKB Igazgatóságának tagjait az Európai Tanács – az Európai Parlamenttel és az EKB Kormányzótanácsával konzultálva – nevezi ki az Európai Unió Tanácsának ajánlására.

⁵⁰ 2019 végén nők töltötték be a felső vezetői posztok csaknem 31%-át, szemben a 2012 végi 12%-kal. Ugyanebben az időpontban az összes EKB-s vezető 30%-a volt nő, szemben a 2012 végi 17%-kal. A női dolgozók aránya pedig a fenti időtávon 43%-ról 45%-ra emelkedett.

⁵¹ Lásd az „ECB announces new measures to increase share of female staff members” (Az EKB új intézkedéseket jelentett be, hogy növelje a nők arányát a személyzeti állományában) c. [sajtóközleményt](#), EKB, 2020. május 14.